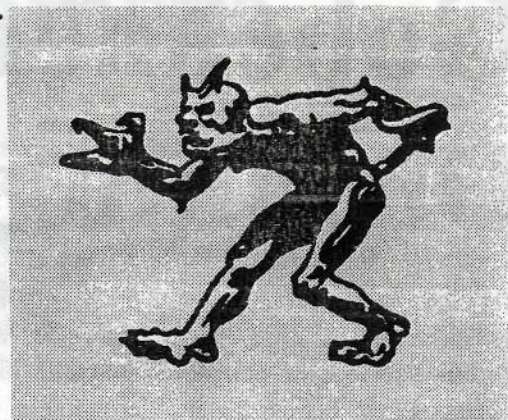

Kunst

omkring trolden

Informationsavis fra Museums- og kunstforeningen for Vejen og omegn

BERLIN - HOVEDSTAD og KULTURBY

Næppe nogen anden europæisk storby eller hovedstad forbinder fortidens begivenheder så intenst, som det sker i Berlin. At bevæge sig rundt i det indre af Berlin er ligesom at bevæge sig rundt i vores generations historie. Byen er i stand til på en meget håndgribelig måde at bevidstgøre den besøgende om historiens nærvær og konsekvens.

Det hænger selvfølgelig sammen med det tyske folks historie og den statsdannelse, som blev skabt af Bismarck i 1871 - det tyske kejserrige, som byen blev et spejlbillede på. Alligevel må man heller ikke glemme, at Berlin i senmiddelalderen blev kurfyrsterne af Brandenburgs residensby. Man må heller ikke glemme, at kurfyrsterne anlagde sommerslotte som Charlottenburg og i det 18. århundrede ophøjede Potsdam til en slags residens.

Selv om Berlin først blev det tyske kejserriges hovedstad i 1871, måtte den dele hovedstadsværdigheden med en række andre tyske byer, som forblev residens- og hovedstæder i de kongeriger og storfyrstendømmer, som riget kom til at bestå af. Derfor er der vedhæftet noget opkomling over byen, der i Gründerperioden fra 1880 til 1900 ligefrem fik amerikanske træk.

Preussens hovedstad var selvfølgelig også Berlin. Det havde byen været siden senmiddelalderen, selv om Preussen som statsdannelse først er fra 1701. Det betød, at byen fik en række dobbeltinstitutioner, dels for det tyske rige, dels for kongeriget Preussen. Denne dobbeltstatus fortsatte under den såkaldte Weimarrepublik fra 1918 til 1933 efter kejserrigets opløsning og republikkens etablering. Efter 1933 sad der andre magthavere i Berlin, og byen blev hårdhændet beseglet i 1945.

Indtil 1989 var byen delt op i en vestlig og østlig sektor som et resultat af den kolde krig og øst-vestkonflikten. Da var der ikke mange danskere, som besøgte byen. Den lå midt inde i DDR, og tilrejsende skulle passere DDRs

Bybillede fra Berlin.

territorium med transitvisum osv. for at nå frem til den vestlige "ø". Både den vestlige og den østlige del af byen bærer præg af denne deling. Specielt visse kvarterer af Østberlin omkring Frankfurter Allé med de "stalinistiske" boligkomplekser fra 1950'erne, men Vestberlins Hanseviertel er ligeledes præget af Bauhaus-arkitekturen fra årene efter 2. verdenskrig.

Fortid, nutid og fremtid forbindes i Berlin på en helt realistisk og håndfast måde. Her er tilsyneladende ingen hængninger, når det kommer til stykket. Arkitekturen på Leipziger Platz med sin glasoverbygning og rigsdagens kuppel er kun eksempler på den mangfoldighed, som byen byder på.

Svend Åge Karup.

Gobelineerne til Dronning Margrethe II

Da den danske dronning blev 50 år, fik hun foræret 12 gobeliner, som efter 10 års arbejde var færdige. I forbindelse med dronningens 60-årsdag blev gobelinerne overdraget til befolkningen af dronningen - og siden har tilstrømningen til Christiansborg været stor for at se dem. Gobeliner er en teknisk betegnelse for en billedvævning udført i gobelinteknik. Selve ordet gobelin stammer fra en fransk farverfamilie, der hed Gobelin. Den havde en produktion af farver i Paris til slutningen af 1500-tallet, hvorefter fabrikken i Paris blev udlånt til Henrik IV til produktion af billedvævninger.

Som bekendt er dronningens gobeliner vævet i Frankrig efter Bjørn Nørgaards kartoner på Manufactures nationales des Gobelins et de Beauvais.

Bjørn Nørgaard, der i dag er professor ved Kunstakademiet i København, har i de senere år udført en række værker, der ofte henter motiver fra nordisk mytologi og fra danmarkshistorien. Han huskes også fra aktioner i sine yngre år inspireret af den tyske kunstner Joseph Beuys. Som 22-årig iscenesatte han i 1969 den provokerende aktion Den kvindelige Kristus på Københavns Fondsbørs - og et år senere fandt den endnu mere omdiskuterede hesteofring sted. Efter parteringen af hesten blev den fordelt på syltetøjsglas, der i dag findes på museer og i kunstsamlinger.

Når Bjørn Nørgaard valgtes til den store opgave med gobelinerne, skyldes det især hans senere arbejder, hvor hans inspirationer blandt andet er hentet fra vores historie og mytologi.

Der er i motiverne til gobelinerne tale om en gammel tradition, som vi kender det fra Bayeuxtapetet og fra billedtapeter fra renæssancen. Ofte for at hylde sig selv fik kongerne vævet store billedtapeter. Således fik Christian V i 1690'erne opsat tolv tapeter med de militære begivenheder under den skånske krig som motiv. Indtil 1917 hang de i Rosenborgs store sal, indtil de blev overført til det nyopførte Christiansborg. Efter Bjørn Nørgaards nye udsmykning til Christiansborgsalen kan Rosenborg få Christian V.s tapeter tilbage.

I de nye gobeliner er der også henvisninger til verdenskunstens store mestre, og det vrirler med detaljer og symbolik med monarkiet og dets skiftende placeringer i centrum. Hertil kommer afbildninger af begivenheder og personligheder, der har sat bemærkelsesværdige præg på historien.

Gobelinerne udstiller både konge og danmarkshistorie, samt den aktuelle situation i dagens Danmark. Det er ingen overdrivelse at sige, at gobelinerne er det 20. århundredes største kunstneriske satsning i Danmark, siger kunsthistorikeren, mag. art. Ellen Tange fra Køge Skitsesamling. Skitsesamlingen har erhvervet det samlede

skitsemateriale på over tusind værker inklusive de store farvelagte kartoner af Bjørn Nørgaard. Ikke mindst i dette materiale kan man komme tæt på de kunstneriske og historiske dimensioner, som materialet rummer. For at kunne fremvise disse enestående kunstværker er Skitsesamlingen i fuld gang med realisering af en udbygning, der forventes at stå færdig i april i år. Gobelinerne på Christiansborg har en helt enestående karakter. Veloplagt, kunstnerisk overbevisende og tilmed morsomt er vores historie og vores fælles fortællinger skildret, i et billedsprog, som kan aflæses af enhver.

Udsnit fra gobelinen over det 20. årh.: Glyksborgere.

Det eventyrlige Alhambra

"Giv ham en almisse, kvinde, for der findes ingen større straf end at være blind i Granada". Sådan lyder en tekst indgraveret i muren på et af Alhambras paladser. Det er en sandhed, som generationer af besøgende kan bevidne. Granada ligger som en oase omgivet af bjerge i Andalusien. Her havde muslimerne i næsten 800 år herredømmet, og når vi går rundt i Granada, ser vi bygninger, som muslimernes blomstrende kultur frembragte, og man fornemmer en fremmedartet mystik.

H.C.Andersen skrev efter et besøg i Granada, at han i Alhambra går omkring i fantasiens forstenede kniplingsbazar, og Tom Kristensen skriver, at der er noget dragende - noget uendeligt ved disse huler af slotssale, hvor man altid længes dybere ind.

I 711 var de første muslimske styrker gået i land ved Gibraltar. De var kaldt til Spanien af stridende vestgotiske konger. Allerede i 732 var de nået til Midtfrankrig, hvor de blev standset ved Poitiers. Det var det muslimske Omajjade dynasti, der havde magten i en stor del af Spanien igennem 300 år. Cordoba blev hovedstad i det såkaldte Al-Andalus. Omkring 900-1000 tallet var byen centrum for en blomstrende kultur, der opstod omkring tolerante kaliffers hof. Her mødtes øst og vest i et frugtbart samarbejde, hvor kunst og videnskab nåede højder, der var enestående i den europæiske samtid. Moskeen står i dag som bygningsværket, hvor en speciel maurisk arkitektur blev grundlagt.

Moskeen blev bygget, hvor et tidligere romersk Janus tempel og en efterfølgende vestgotisk kristen basilika lå. Maurerne opførte moskeen i årene 785 - 987. Taget i den store moské bæres af 850 søjler, en hel søjleskov. Senere under kristen styre, i 1500- tallet, lod Karl V. opføre en

katedral midt i moskeen. Omajjadernes magt blev brudt i 1031, og det muslimske Spanien opløstes i småstater, de såkaldte Taifas bystater.

Sevilla er centrum for den efterfølgende almohadekultur. I dag findes Giraldatårnet ved domkirken og Guldtårnet, som et bevis på den tids arkitektoniske formåen.

Det tredje muslimske dynasti, der får betydning, er nashridderne i Granada. Det er under deres styre, at der i midten af 1300- tallet bygges de to paladser: Comarespaladset med Myrtegården og Løvepaladset med Løvepatioen i fyrstebyen Alhambra. I disse paladser når arkitekturen sit mest sublime udtryk: Rum, ornamentik, kalligrafi og lyden fra mange springvand indgår i en enestående sanselig og harmonisk helhed.

Ulla Ahlmann Hansen.

AKTIVITETER - TID & STED

Torsdag d. 25. januar kl. 19.30

Berlin: Hovedstad og kulturby.

Lysbilledforedrag ved seminarielektor Svend Åge Karup i samarbejde med Folkeuniversitetet.

Entré kr. 25.00.

Søndag d. 28. januar kl. 15.00.

Omvisning i Art of Heart udstillingen (julekalenderen)

Udstillingen slutter den 4. marts.

Søndag den 4. februar kl. 15.00

Omvisning på udstillingen: Pippi og meget, meget mere med værker af Ingrid Vang Nymann.

Udstillingen slutter 25. februar.

Torsdag den 8. februar kl. 19.30

Islamisk kunst i Spanien. Lysbilledforedrag ved mag. art. Ulla Ahlmann Hansen

i samarbejde med Folkeuniversitetet.

Entré kr. 25.00.

Søndag den 18. februar kl. 15.00

Omvisning i Art of Heart udstillingen (julekalenderen).

Onsdag d. 28. februar kl. 19.30

Operaaften med Pernille Tommerup, Martin Guldberg og Mats Rudklint.

Torsdag d. 8. marts kl. 19.30.

Gobelinerne til Dronning Margrethe II:

"Danmarks vævede historie".

Lysbilledforedrag ved museumsinspektør Ellen Tange Mortensen, Kunstmuseet Køge Skitsesamling.

I samarbejde med Folkeuniversitetet. Entré kr. 25.00.

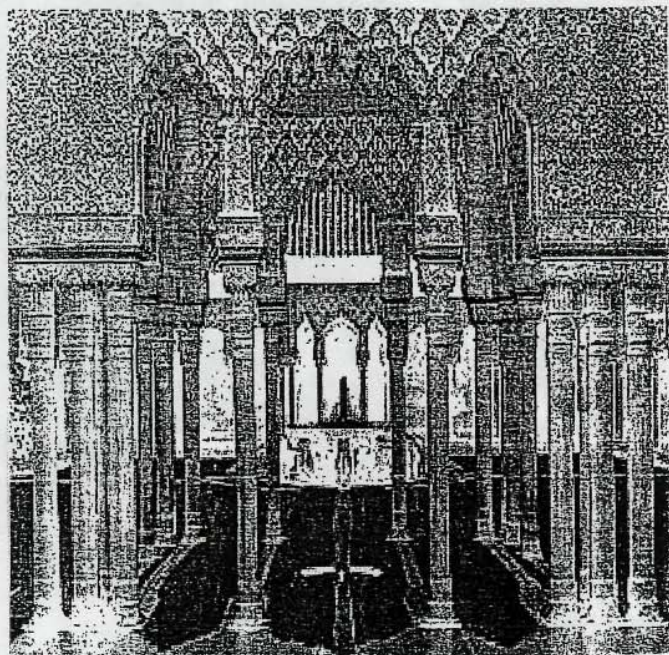
Alle arrangementer foregår på Vejen Kunstmuseum.

Museets åbningstider:

Tirsdag - fredag kl. 10-16. Lørdag - søndag kl. 11-17.

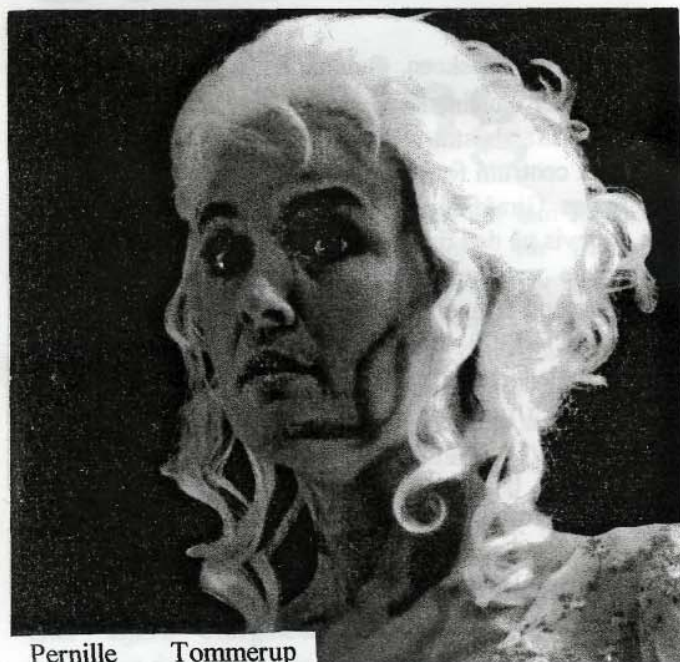
Mandag lukket (Undtagen 2. påskedag og 2. pinsedag)

Fri entré.

Løvepatioen.

OPERA AFTEN

Pernille Tommerup

Onsdag d. 28. februar vil operatonerne svinge ud i Skibelundsalen på Vejen Kunstmuseum med musik af blandt andre Mozart, Gluck og Donizetti.

De medvirkende er Pernille Tommerup (sopran), Martin Guldborg (baryton) og Mats Rudklint er pianist.

De har alle en solid musikuddannelse bag sig fra Vestjysk Musikkonservatorium. Pernille Tommerup tog diplomeksamen herfra i 1998. Hun har i studietiden haft adskillige roller i Varde Sommerspil og har sunget med i Sydvestjysk Opera Ensemble i "Tryllefløjten" og i "Figaros Bryllup". På Den Ny Opera har hun sunget titelpartiet i børnemusicalen "Prinsesse Guldbold" og i hovedrollen i "Rumleskaft". Hun er en erfaren koncertsanger, der inden for operette og musicalgenren har optrådt sammen med Martin Guldborg og Mats Rudklint indenfor dette repertoire.

Martin Guldborg har også diplomeksamen fra Vestjysk musikkonservatorium i Esbjerg. Han studerede herefter hos professor Thomas Hemsley i London og har sunget i en lang række roller fra Papageno i Mozarts "Tryllefløjten", titelrollen i Mozarts "Don Juan" og Guglielmo i "Cosi fan tutte". Han er en erfaren oratorielist og har som sådan optrådt med De danske Baroksolister, Århus Bachselskab samt flere af landsdelsorkestrene. Som koncertsanger har han udover Danmark optrådt i England, Italien og i USA. Igennem en længere årrække har han arbejdet sammen med pianisten Mats Rudklint, der har akkompagnementet som speciale. Han er uddannet på Vestjysk Musikkonservatorium hos Finn Loving. Han er tillige kapelmester i Wienerensemblet, der har wiener-og operettemusikken på sit repertoire. Mats Rudklint er fastansat som pianist og musiklærer på Esbjerg Højskole og har netop udgivet en solo CD.

Der er lagt op til en stor musikalsk oplevelse på Vejen Kunstmuseum.

To dødsfald

Den 16. november døde Jens Jørgen Thorsen på sit landsted i Sverige.

Gennem sit 68-årige liv nåede Jens Jørgen Thorsen at markere sig på mange måder: Blev student fra Struer Gymnasium i 1949 - i øvrigt samme år, som han debuterede som maler på Kunstnernes Påskeudstilling i Århus-, han kom i murerlære, blev jazzmusiker, læste kunsthistorie, blev kunstanmelder og forfatter, - var filminstruktør, og en stor indtægt havde han i udlandet med filmen "Stille dage i Clichy".

Hans egen billedkunst nåede ikke de store højder, men i en periode "optrådte" han med happenings for publikum malende sine kæmpebilleder. Mange følte sig ofte frastødt af hans provokationer, men ændrede tit opfattelse ved et personligt møde. Således her på Vejen Kunstmuseum hvor han medvirkede i Per Arnoldis Kunst Quiz og afslørede sin store viden om billedkunst.

Den 12. december døde direktør Knud W. Jensen, Louisiana, efter nogen tids sygdom, 84 år.

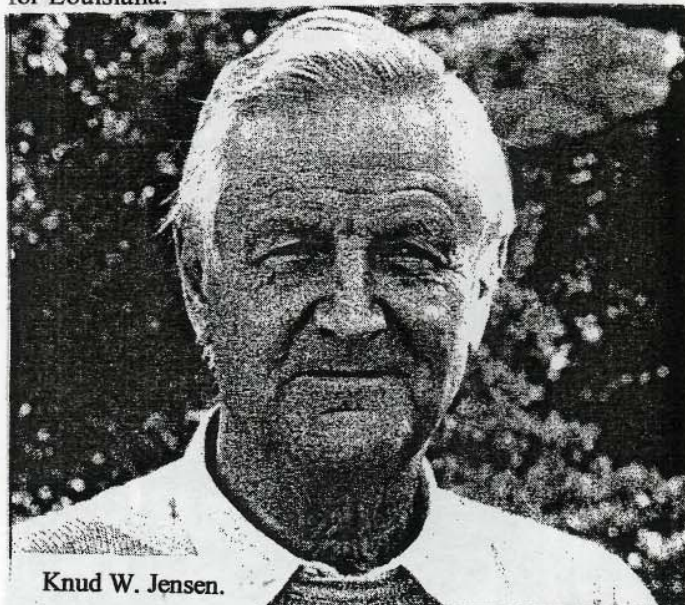
Knud W. Jensen blev en af Danmarks største og mest markante kunstpionerer og -formidler.

Ved stiftelse i 1958 og gennem stadig opbygning gennem årene skabte han på Louisiana et enestående kunstcenter, der fik et meget stort publikum.

Her var han stedets ånd og en evig inspirationskilde for dansk museums-og kulturliv.

Gennem sine over 40 år på Louisiana markerede han sig med talrige store udstillinger, en virkelig betydningsfuld indsats for moderne international kunst.

Før sin død nåede Knud W. Jensen at udpege kultur - redaktør Poul Erik Tøjner til sin efterfølger som direktør for Louisiana.

Knud W. Jensen.

Redaktion: Poul Erik Hansen (ansvarshavende)

Badstuegade 6, 6100 Haderslev. Tlf. 74 525715.

Poul Verner Nielsen, Gunnarsvej 7, 6600 Vejen. Tlf. 75362870.

Sv. Holm Larsen, Bakkevej 3, 6600 Vejen. Tlf. 75 360633.

Bladets red. modtager gerne stof fra foreningens medlemmer.